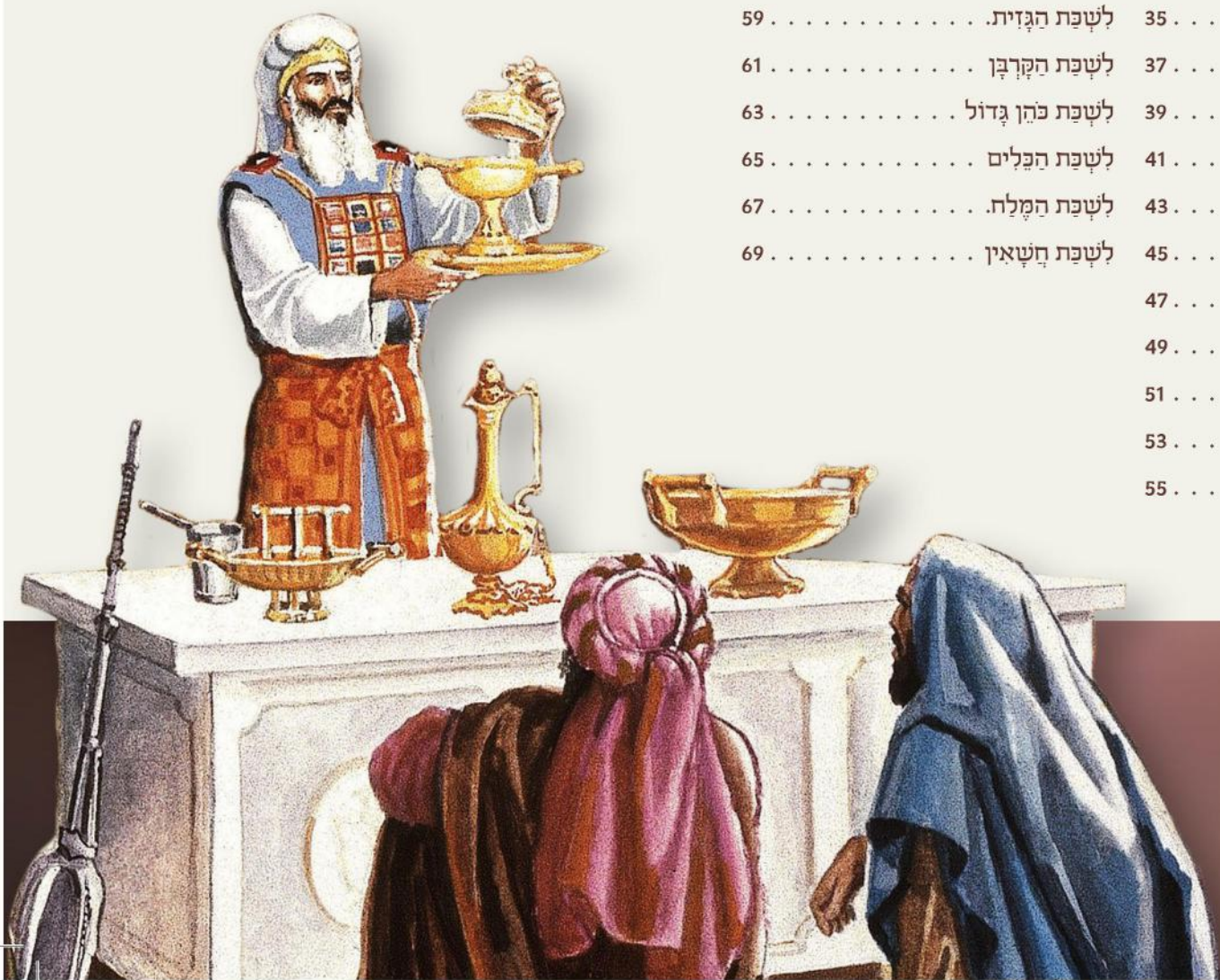

צופי המקדש

מסע חיותי ומוחשי בבית המקדש השני,
על פי הלכות בית הבחירה

תִּכּוֹן הָעֲנִיּוֹת

57	לְשֹׁפֶת הַפְּרֻכָּת	33	הַכִּיּוֹר	9	הַר הַבַּיִת . . . . .
59	לְשֹׁפֶת הַגְּזִית	35	הַדְּיוּכָן	11	הַמִּקְדָּשׁ . . . . .
61	לְשֹׁפֶת הַקְּרָבָן	37	לְשֹׁפֶת בַּיִת הַמוֹקֵד	13	עֲזָרַת נְשִׁים . . . . .
63	לְשֹׁפֶת כַּהֵן גְּדוֹל	39	לְשֹׁפֶת הַחוֹתְמוֹת	15	לְשֹׁפֶת הַנְּזִירִים . . . . .
65	לְשֹׁפֶת הַכֵּלִים	41	לְשֹׁפֶת עוֹשֵׂי לֶחֶם הַפָּנִים	17	לְשֹׁפֶת הָעֲצִים . . . . .
67	לְשֹׁפֶת הַמֶּלַח	43	לְשֹׁפֶת הַטְּלָאִים	19	לְשֹׁפֶת הַמְצַרְעִים וּבֵית הַטְּבִילָה . . . . .
69	לְשֹׁפֶת חֲשָׁאִין	45	הַהִיכָל	21	לְשֹׁפֶת בַּיִת שְׁמֹנֶה . . . . .
		47	הַמְּנוֹרָה	23	עֲזָרַת יִשְׂרָאֵל . . . . .
		49	מִזְבַּח הַפְּנִימִי	25	לְשֹׁפֶת פִּינְחָס הַמְּלַבֵּשׁ . . . . .
		51	שֶׁלַחַן הַפָּנִים	27	לְשֹׁפֶת עוֹשֵׂי חֲבִיתִין . . . . .
		53	קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים	29	עֲזָרַת כַּהֲנָיִם . . . . .
		55	הָאָרוֹן	31	מִזְבַּח הַחִיצוֹן . . . . .

הַר הַבַּיִת

הַכִּסְאוֹת הַתְּרוֹמְמוֹ בַּבַּת אַחַת, לְקוֹל צְוֹחוֹת הַתַּלְמִידִים הַמְּפַתְעִים. הַמְּדַרְיֵק הַחֲנִיקָה חִיוֵהוּ. נִכְרָ שֶׁהוּא רָגִיל לַתְּגוּבָה הַזֹּאת וְנִהְנֶה בְּכָל פֶּעַם מִחֶדְשׁ.

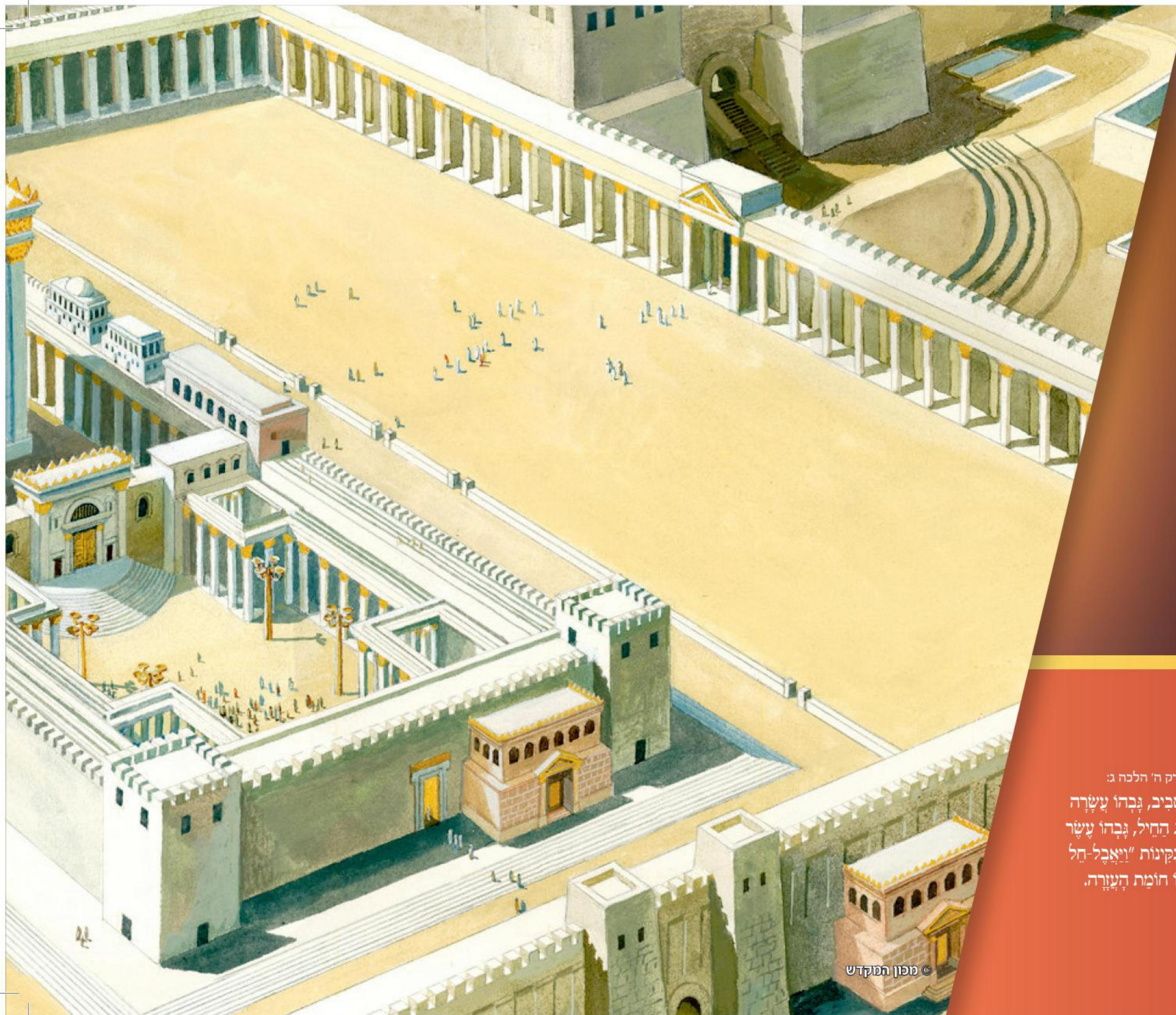
לְאַחַר כִּמָּה טַלְטוּלִים צָנְחוּ הַכִּסְאוֹת בַּחֲזָרָה, הַתַּלְמִידִים חָשׂוּ כְּמִי שֶׁהִמְרִיאוּ וְנִחְתּוּ בְּזִמְנָא אַחֵר. מוֹל עֵינֵיהֶם הַנִּדְהָמוֹת הַחֲלָה לְהַצְטִיר תְּמוּנָה תַּלְתַּת מְמִדֵּית שֶׁל הָעוֹלָם לְרַגֵּל לְהַר הַבַּיִת, כִּאֲשֶׁר גַּם הֵם מִתְקַדְּמִים בֵּינֵיהֶם בְּטַלְטוּלִים עַל הַסֵּלַע, כִּרְכוּבִים עַל גִּמְלָא אוֹ עַל חֲמוֹר...

“זֶהוּ הַר הַבַּיִת”, נִשְׁמַע הַקּוֹל מִמְעַרְכַּת הַפְּרִיזָה בְּאַזְנֵיהֶם.

“הַר הַבַּיִת נִקְרָא בַתּוֹרָה לְרֵאשׁוֹנָה בְּשֵׁם “הַר הַמּוֹרִיָּה”, הַמְּקוֹם בּוֹ נִעֲקַד יִצְחָק אָבִינוּ בְּמַעֲמַד הַמְּפָרֶסֶם. בְּפִסְוִקִים מְאַחְרִים יוֹתֵר הוּא נִקְרָא בְּשֵׁם “הַר הַבַּיִת”. קִדְּשֵׁת הַר הַבַּיִת כְּלוֹ גְבוּהָה יוֹתֵר מִקִּדְּשֵׁת יְרוּשָׁלַיִם, וּבַתּוֹךְ הַר הַבַּיִת עֲצָמוּ יֵשׁ דְּרָגוֹת קִדְּשָׁה שׁוֹנוֹת כְּפִי שְׁנִרְאָה בְּהַמְּשָׁה.

“מִדּוֹת הַר הַבַּיִת בְּזִמְנָא בֵּית שְׁנֵי הָיוּ חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲמָה עַל חֲמֵשׁ מֵאוֹת אֲמָה.

הַכִּסְאוֹת הַתְּרוֹמְמוֹ שׁוּב. “כְּבָר חוֹזְרִים?” הַתְּפִלָּא אֲרִיאֵל, אֵךְ כַּעַת הֵם מְצָאוּ אֶת עֲצָמָם מִבֵּיטִים עַל הָהָר מְלִמְעָלָה...

הלכות בית הבחירה פרק ה' הלכה ג:

לפנים ממנו סורג מקיף סביב, נָבְהוּ עֲשֶׂרֶה
מַפְחִים. וְלִפְנֵים מִן הַסּוּרֵג הַחֵיל, נָבְהוּ עֲשֶׂר
אֲמוֹת; וְעָלָיו הוּא אוֹמֵר בְּקִינוֹת "וַיֵּאבֶל-חַל
וְחֹמָה" (איכה ב, ח), זו חומת הַעֲזָרָה.

הַמִּקְדָּשׁ

"זהו בית המקדש השני" הבטיח הקול נאמנה. מלמעלה נראו האנשים המתהלכים סביבות המקדש כמו נמלים קטנות. אך רק מגבה כזה נתן היה לראות את כל המקדש בבת אחת.

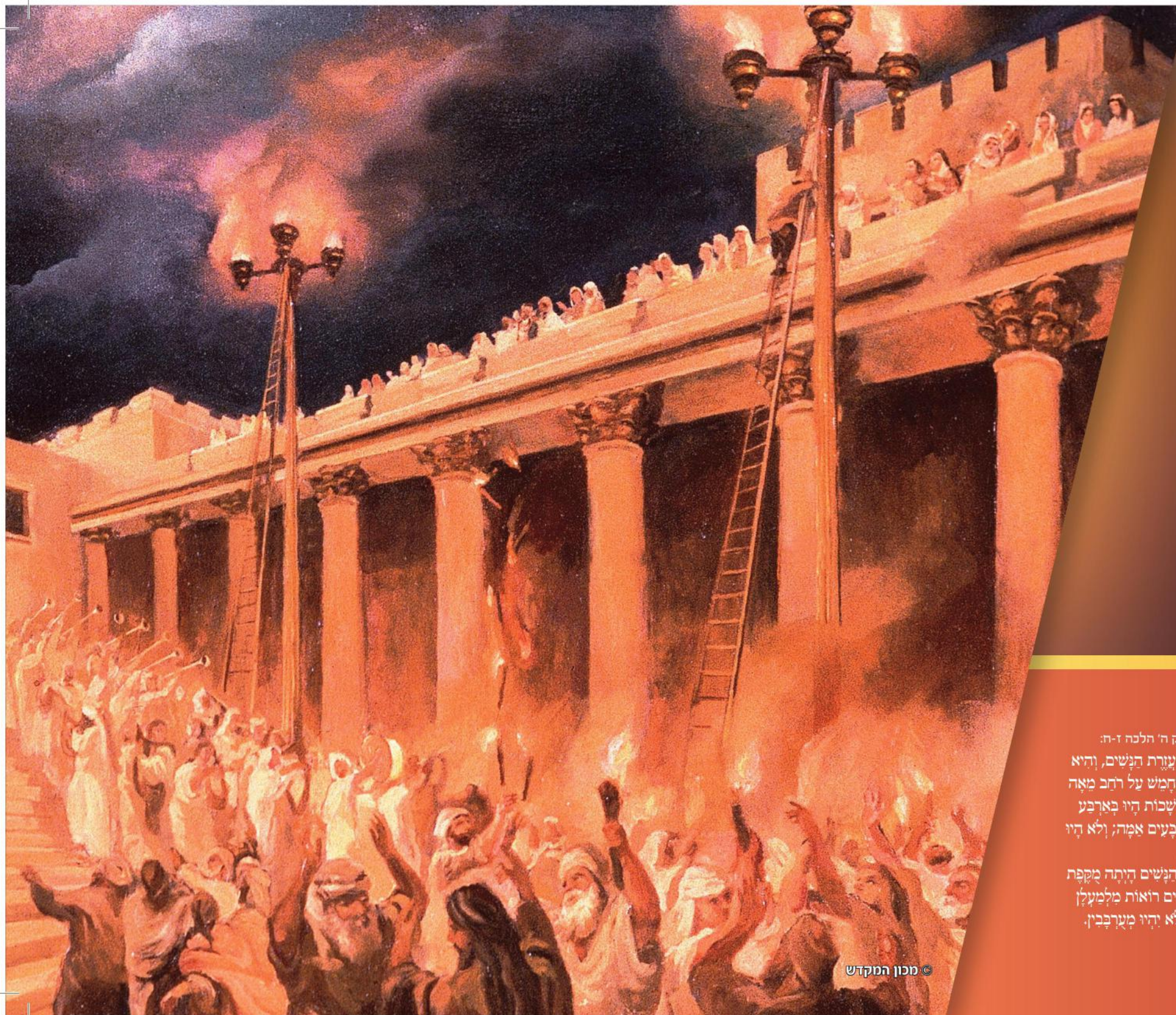
"המבנה הסגור שבמרכז - הוא כמוֹבן ההיכל. בתוכו נמצאים הקדש וקדש הקדשים, אליהם נגיע בעזרת ה' בהמשך. יש לציין כי במציאות לא היינו יכולים להכנס אליהם, רק פהנים אל הקדש והכהן הגדול ביום הכפורים אל קדש הקדשים..."

החצר הגדולה המקיפה את הכל - היא בשטח הר הבית. חמשה שערים לו להר הבית: שניים מהדרום, אחד מהמערב, אחד מהצפון ואחד מהמזרח. המבנה המקרה בצד ימין - זהו "הסטו" שבנה הורדוס, מקום להנחת הקרבנות בשבת ולמנוחת העולים.

לקראת המקדש נוכל למצוא את ה"חיל" וה"סורג" - שתי מחצות אבן שנועדו למנוע את כניסת הגויים לחלקים המקדשים יותר. על המחצות היו שלטים בשפות שונות שהסבירו לגויים שאסור להם להכנס יותר.

אבל אנחנו היהודים - הנה נכנס מעט יותר, אל העזרה הראשונה - עזרת נשים...

רוח הכתה בפני הילדים פשהם התקרבו ממעוך הצפור אל העזרה. חשך לילי השתרר פתאום במקום השמש הקופחת, וחם מדורות אש הפה בפניהם! מה זה?...

הלכות בית הבחירה פרק ה' הלכה ז-ח:

ולפני העזרה כמזרח היתה עזרת הנשים, והיא היתה ארך מאה ושלושים וחמש על רחב מאה ושלושים וחמש. וארבע לשכות היו בארבע מקצועותיה, שלארבעים ארבעים אמה; ולא היו מקרות,

וכן הן עתידין להיות. עזרת הנשים היתה מקפת כעוצמרה, כדי שיהיו הנשים רואות מלמעלה והאנשים מלמטה כדי שלא יהיו מערבינין.

עֲזֵרַת נָשִׁים

"קפצנו גם בתאריה!" הכריזה הכריזה. "לחדש תשרי, המלא במועדים טובים. זהו מעמד 'שמחת בית השואבה', המעמד שמיוחד יותר מכל את 'עזרת נשים' ואך נתן לה את שמה המיוחד..."

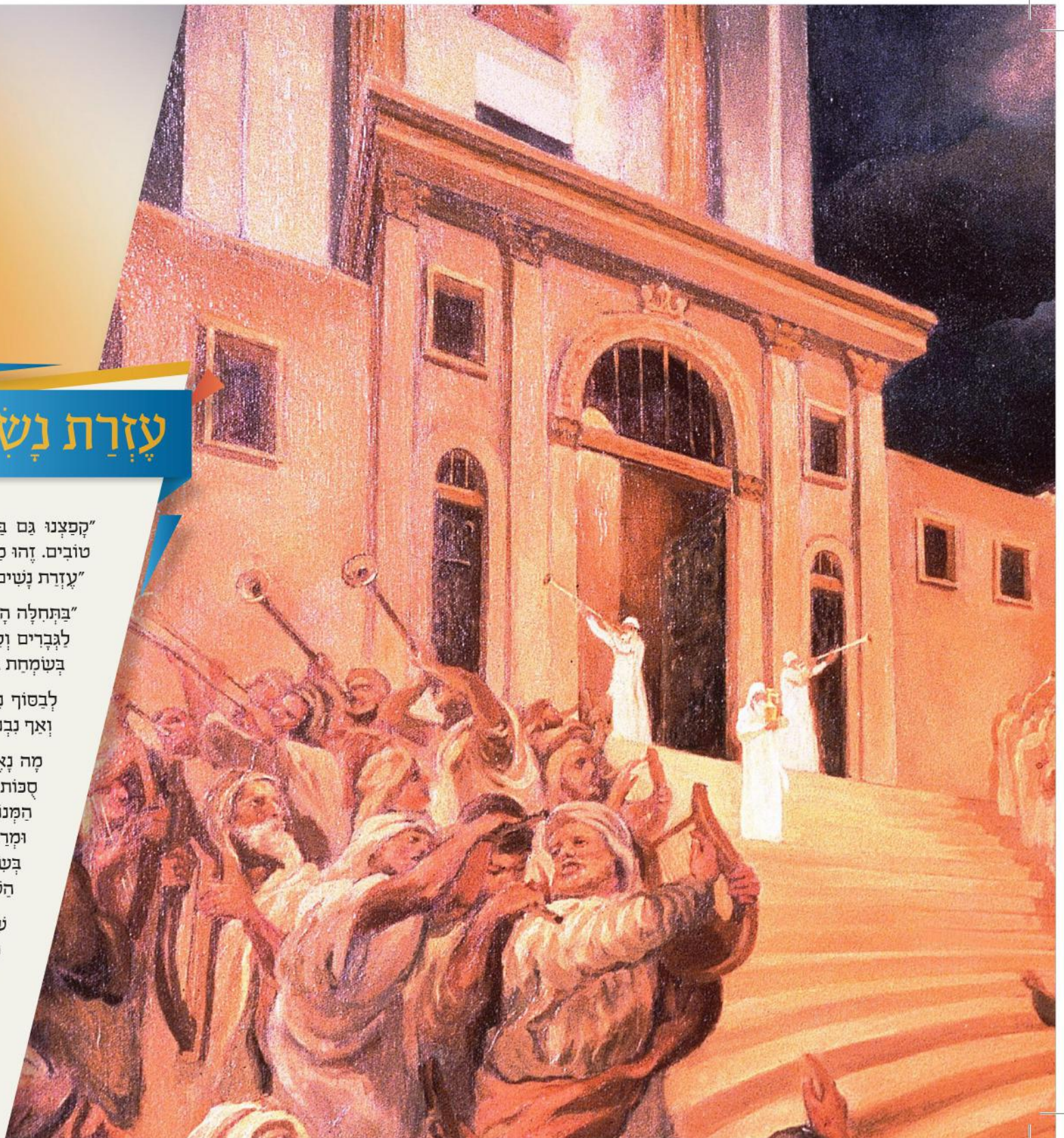
"בתחלה היתה עזרת הנשים חצר רחבה ללא כתלים מסביבה, ופתוחה לגברים ולנשים. אך חכמים ראו שהדבר אינו רצוי בזמני העמס, כמו בשמחת בית השואבה ובמעמד הקהל אחת לשבע שנים.

לבסוף נקבע, שהנשים יהיו למעלה והגברים למטה ברחבת החצר, ואך נבנו מרפסות מיוחדות לנשים, הנקראות "גזוזטראות".

מה נאה היה מעמד שמחת בית השואבה בלילות חל המועד של סנות, בו היו פרחי הפנה מטפסים על הסלמות ומדליקים את המנורות הגדולות לרבו השמחה! למטה היו כל הקהל מפזזים ומרקדים בעז, ואך גדולי התנאים וראשי הסנהדרין היו משתתפים בשמחה באבוקות של אש ובכלי זמר... מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו!

שטחה של עזרת נשים הוא מאה שלוששים וחמש אמה אך על מאה שלוששים וחמש אמה רחב, וחלקה הגדול נתפס על ידי ארבע הלשכות שבארבע פנותיה...

בבת אחת צנחו הילדים משעת לילה וסערה של שמחה, לשעת יום צוננת בלשכה סגורה ורגועה...

הלכות בית הבחירה פרק ה' הלכה ח':
דרומית מזרחית לשפת הנהרות, ששם
מכשלין את שלמיהם ומגלחין את שערם;

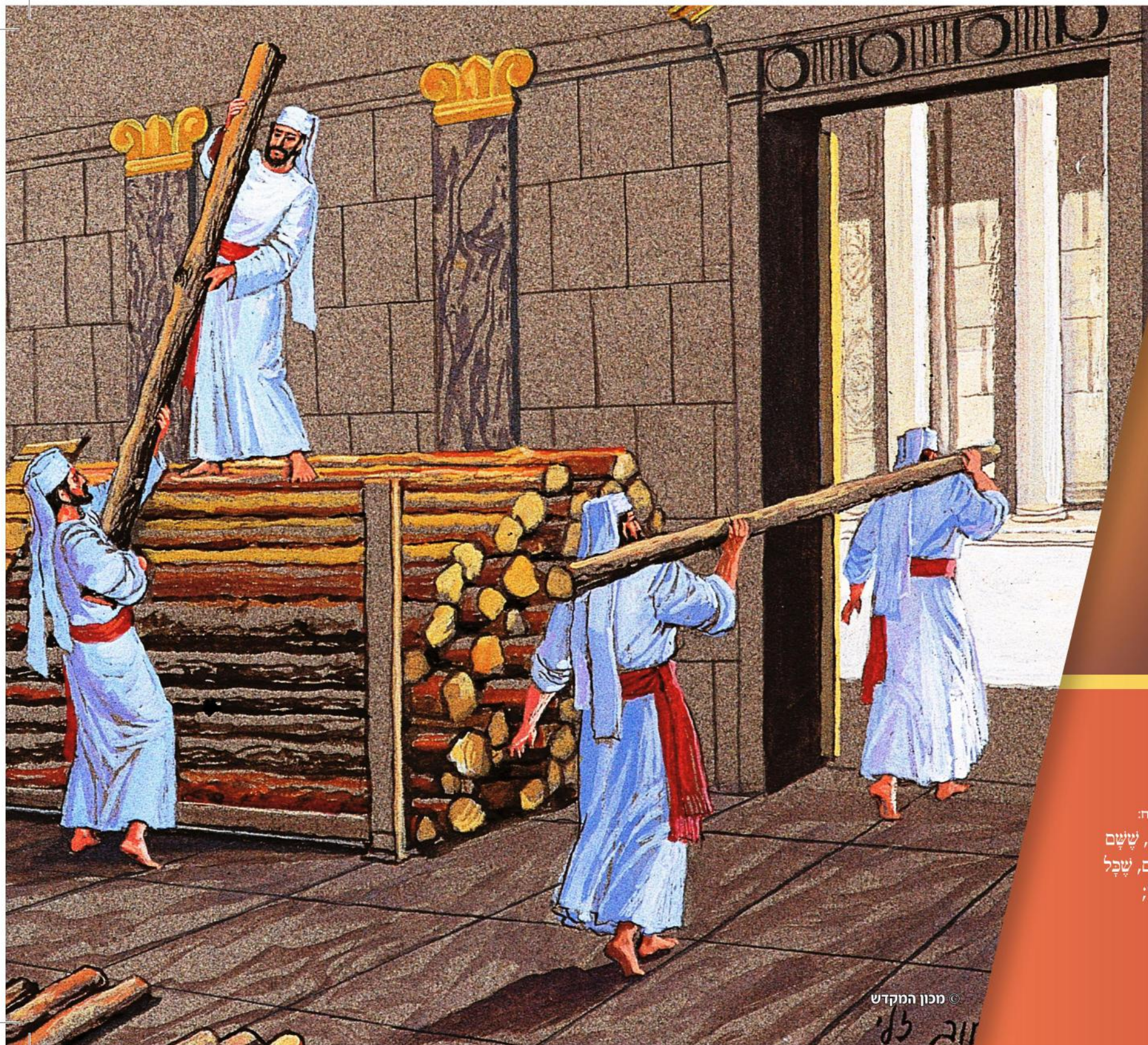
לשכת הנזירים

אור של יום רגוע אפף את הילדים, ורק מדורה קטנה של אש במרכז הלשכה הזכירה להם את המדורות הגדולות ואבוקות האש שחוו רק לפני רגע.

"כרגיל, מתחילים מצד ימין. בפנה הדרומית מזרחית - לשכת הנזירים. בה היו הנזירים מבשלים את בשר קרבן השלמים, מגלחים את שוערם ושורפים אותו באש שתחת סיר השלמים.

בצד השמאלי יושב הנזיר כשהוא משלים את נזירותו. משמאל נראה הכהן המגלח את הנזיר משוערו. במרכז נראים הכהנים מבשלים את 'הזרוע בשלה' מקרבן הנזיר ומניחים אותה בסיר הבשול. הכירה עשויה אבנים, והן מצבות ישירות על סלע החר בלא טיח ביניהן, ובלא טיח על הסלע, וכך אינן נטמאות.

שטחה של הלשכה הוא כארבעים אמה על ארבעים אמה.

הלכות בית הבחירה פרק ה' הלכה ח:
מזרחית צפונית לשפת יד העצים, ששם
בוהגים בעלי מומין מתלעים בעצים, שפל
עין שנמצא בו תולעת, פסול;